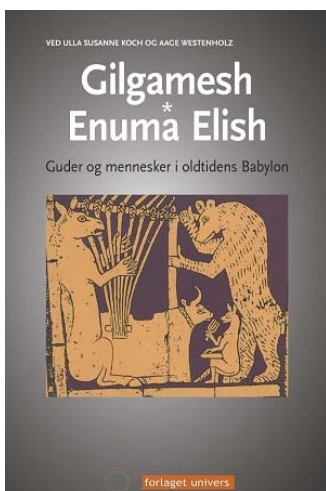

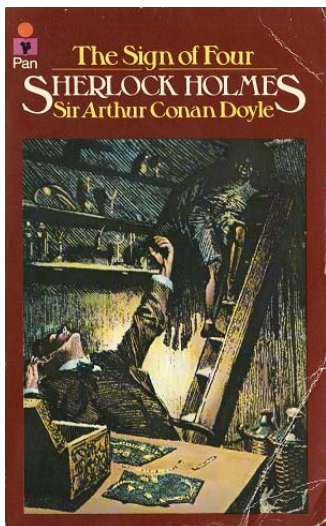
Gilgamesh

Jeg har ikke taget Bibelen med på listen. Den kan man næppe nå at læse i løbet af et biblioteksudlån. Og heller ikke den bog jeg åbner flest gange i løbet af en uge, nemlig Gerhard Lisowsky, *Konkordanz zum hebräischen Alten Testament* – en endeløst spændende bog, hvor man kan slå enhver hebraisk glose op, og så får man en (håndskrevet!) liste over samtlige steder i Bibelen, hvor den forekommer, og kan på den baggrund så at sige kigge ordbogen i kortene og overveje, om den har fået rigtigt fat i glosens nuancer.

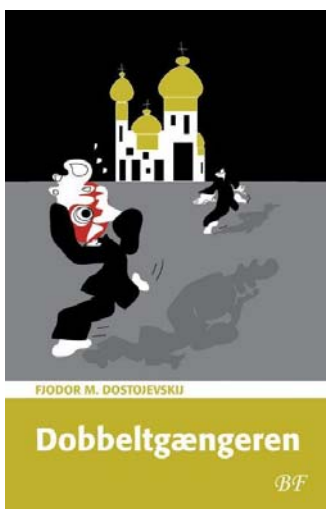
Men her er en historie fra Bibelens (om)verden. Det er et kvalificeret gæt, at det er omtrent den ældste bevarede menneskelige fortælling. Og den har ca. det hele: Drama, venskab, magtkritik, monstre, ekspeditioner, sex, død, og oprør mod både døden og guderne. Alle klassikeres mor, kunne man vove at hævde.

Arthur Conan Doyle, *The Sign of Four*

Det kan godt være, at Edgar Allan Poe skrev et par rimeligt seje detektivnoveller næsten 50 år inden, og at Émile Gaboriaus (fortsat aldeles læseværdige) murstensromaner om inspektør Lecoq udkom med et forspring på godt 20 år. Men det er svært ikke at se Holmes, komplet med tungnem, lægefaglig *sidekick*, som prototypen på den litterære snushane. Stemningen mellem gaslamperne i London-tågen er uforlignelig. Og *De Fires Tegn* har det hele: Mystiske og makabre omstændigheder. Skæbnesvangre trusler fra fortiden. Skumle tråde til det britiske imperiums fjerneste ender. Eftersøgning gennem snævre gyder med sporhunden Toby, der får det hele til at gå galt, netop på grund af sin pligttopfyldende natur. Og afsluttende forbryderjagt på Themsen, inden Holmes kan trække sig tilbage til sofaen og kokainen.

F. Dostojevskij, *Dobbeltgænger*

Der kan kun være ganske få forfattere, hvis personer så konsekvent er hysteriske, overgearede og utålelige (også når man sympatiserer med dem) som Dostojevskij. Det er næsten som at være hovedperson selv. *Dobbeltgænger* lever fuldt ud op til store D's øvrige produktion på dette punkt, men er i tilgift pisseuhyggelig. For har departementet virkelig ansat en mand, der hedder det samme som hovedpersonen Goljadkin, og ligner ham som en énægget tvilling? Eller rabler det bare for hovedpersonen? Og i sidstnævnte fald, hvor meget mere er så indbildning, og hvor meget af hvad hans sanser fortæller ham, kan han og læseren overhovedet stole på? Man sidder og får rygende paranoia i sin yndlingsstol under læsningen.

Vi har i nogle år været inde i en stime af dejlige nyoversættelser af Dostojevskij, og *Dobbeltgænger* indgår i stimen: Min

stafetforgænger Tine Roesens oversættelse er lige udkommet og bør finde vej ind under en masse juletræer.

Gustaf Aulen, *Den kristna försoningstanken*

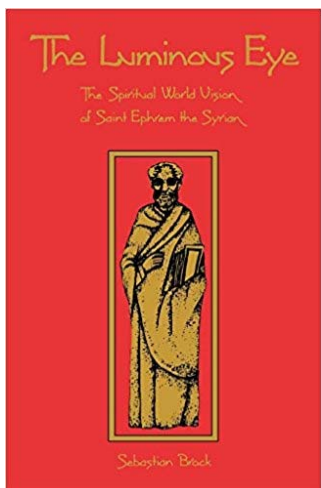

Kristendommen handler ifølge det gængse *Trivial Pursuit*-svar om, at Gud blev menneske. Men hvorfor var det nu lige, at dét var en god idé? At forstå de forskellige mulige svar, der er givet på det spørgsmål i tidens løb, er på en måde hele den teologiske videnskabs projekt (men for at have forstået baggrunden ordentligt ender vi hurtigt med at have snabelen nede i hele den vestlige idé-, litteratur- og sproghistorie, så den gamle vits om, at på teologi behøver man kun læse én bog, holder desværre ikke stik, selv om det ville gøre os ekstremt lækre for nutidens rationaliseringsfundamentalister).

Det med Kristus kan man evt. forklare ved hjælp af Ringenes Herre (jeg har hugget idéen fra den første stafetlæser, Sune Auken): Skal man forstå Kristus som en slags Frodo, der – med lidt hjælp fra Sam – bærer hele verdens byrder og lidelser ind i mørket og skaffer dem af vejen? Eller som en slags Aragorn, der kæmper mod død og ondskab på menneskenes vegne? Eller som en slags Gandalf, der forsøger at bibringe menneskene den hårdt tiltrængte visdom, de så tydeligt mangler?

Aulens bog argumenterer for, at Aragorn-modellen ikke bare er den rigtige, men også den ældste, og han endevender på godt 200 ganske små sider næsten hele kristendommens historie fra Bibel og til Luther for at dokumentere sin påstand. Bogen er en 87 år gammel klassiker og som sådan sikkert håbløst forældet i detaljerne (spørg mine kolleger med speciale i dogmatik og den slags), men den er et spændende eksempel på, at det hele tiden svarer sig at gå tilbage og læse kilderne opmærksomt i stedet for at nøjes med skråsikre opsummeringer af, hvad ”man” mener. Det er jo sådan set dét, humanistisk videnskab går ud på.

Sebastian Brock, *The Luminous Eye*

Kristendommens historie er et landkort, som næppe længere rummer større hvide pletter, hvor ingen forsker nogensinde har sat sine ben. Til gengæld er der på kortet pænt mange kæmpestore provinser, som ingen almindelige turister opsøger i nævneværdigt antal, og hvor den seneste omfattende rejseberetning snildt kan være 100 år gammel. Ofte kan man have den samlede forskningshistorie om et område i en god tyk A4-kuvert.

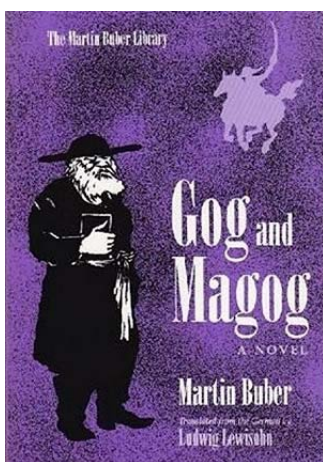
Et godt eksempel er den orientalske kristendom: Armenske, syriske og etiopiske kirker har en lang og broget historie og har skrevet en dybt fascinerende litteratur, men ingen kan nå at lære noget om alting, og så bliver dette stof som regel fravalgt, fordi de latinske og græske kirkefædre virker mere oplagte at tage fat på for en europæer.

En gruppe nysgerrige studenter og jeg selv har i nogle år fusket med at sætte os ind i bl.a. den tidlige syriske kristendom og oversætte nogle af dens tekster. Egentlig er det sådan noget jeg som lektor i Det Gamle Testamente skulle blande mig helt udenom, da det nærmest hører ind under disciplinen kirke- og dogmehistorie, men ingen normal kirkehistoriker

har tid til at lære flere semitiske sprog, mens det for en gammeltestamentler er en nødvendig kernekompetence. Så vi nørder glade videre.

Hvis nogen vil vide, hvorfor det dog skulle være interessant, behøver de bare tage et kig i Sebastian Brocks bog om en af de tidligste og suverænt vigtigste teologer i den syriske kirke, Efraim Syrereren. Der er ingen over og ingen ved siden af Brock i syriske studier. Og bogen er så legende letlæst, at man på få timer føler, at man har fået del i hele hans lærdom. (Den findes også i fremragende dansk oversættelse, "Det lysfyldte øje", ved en af vores meget få suveræne hjemlige eksperter, Johannes Glenthøj).

Martin Buber, *Gog & Magog*

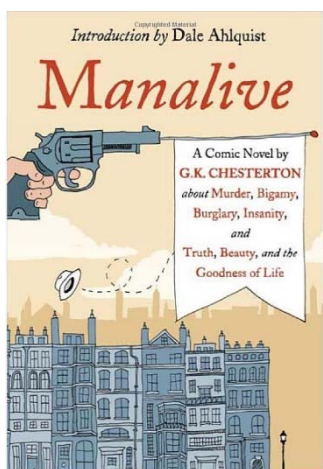

Da Hermann Hesse fik Nobelprisen og dermed ret til at indstille andre, nominerede han omgående Martin Buber. Man tænker ellers ikke primært på Buber som skønlitterær forfatter, men Hesse mente, at Bubers genfortællinger af anekdoter fra den chassidiske jødiske kultur ikke bare var et fremragende stykke litteratur, men at Buber simpelthen havde opfundet en helt ny genre.

En del af de hundredvis af fortællinger, Buber indsamlede og fortolkede, samlede han til en roman (han insisterede dog selv på at kalde det en "krønike"). De fortæller historien om to stridende fraktioner inden for den chassidiske jødedom i Polen sidst i 1700-tallet: Én gruppering gør sig forhåbninger om, at Napoleonskrigene er begyndelsen til Messias-tiden, og at man måske ligefrem på magisk vis kan fremme en ny verdens fremkomst. Det modsatte parti var skeptisk overfor enhver inddragelse af politik i jødernes religiøse liv. Buber udgav romanen som føljeton i Jerusalem i 1941. Det er ikke svært at tænke sig, at han har set paralleller mellem sit stof og sin samtid.

NB: Hvis man ikke orker en roman på udenlandsk bør man unde sig selv et kig i den korteste og klareste af alle Bubers bøger, som heldigvis findes på glimrende dansk: *Menneskets vej* (Forlaget Mimer, 1991).

G.K. Chesterton, *Du store kineser!*

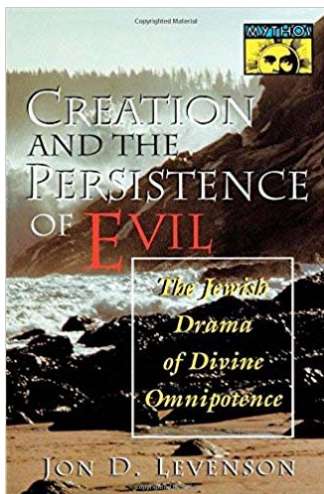

Chesterton var uden tvivl røvirriterende, hvis man ikke havde det lige som ham. Han var klippefast overbevist om, at et stykke oksesteg, et par store glas øl, og en urokkelig tro på Gud og den sunde fornuft løser alle problemer, og at der i virkeligheden ikke rigtig er noget at være nedtrykt eller bekymret over, selv om der selvfølgelig er masser at være rasende over. Han ville have drevet mig til vanvid med sin kroniske optimisme. Men jeg elsker hans bøger.

En anden af mine helte, George Orwell, kunne ikke døje Chesterton og når at udtrykke sin væmmelse adskillige gange i sit forfatterskab. Men i dag, henholdsvis 68 og 81 år efter deres død, tænker jeg, at de kunne have været enige om ganske meget, hvis man kunne hente dem frem af graven og præsentere dem for en enkelt aften i dansk TV. De var begge grotesk belæste og nærmest åndsaristokratiske elskere af god litteratur, som sympatiserede mere med den 'jævne' mand uden skolegang end med deres egne klassefæller, og som frem for alt afskyede magtmisbrug, ja egentlig magt i enhver form.

Du store kineser! rummer en række af Chestertons yndlingsgreb: Det er usikkert, om ting nu også er, hvad de giver sig ud for. Drastiske og groteske begivenheder belyser abstrakte filosofiske pointer – og omvendt. Der er lidt kriminalroman over det hele (anklager flyger gennem luften), men alle normale genrekonventioner bliver maltrakteret. Og det hele præsenteres i den særlige chestertonske skrivestil, som minder mere om malerier af van Gogh eller Chagall end om prosa (Chesterton droppede ud af kunstsolen, før han blev skribent): Kulørt og fuldkommen pragtfuldt.

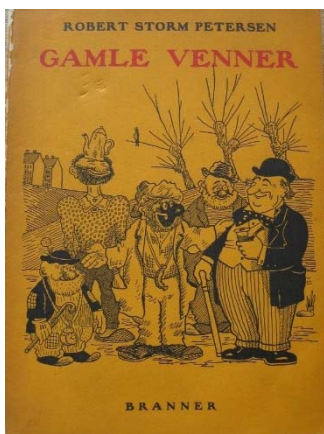
Jon D. Levenson, *Creation and the Persistence of Evil*

Levenson er både bibelforsker og jødisk teolog. I bogen undersøger han nærmere, hvor det onde kommer fra ifølge Den Hebraiske Bibel (= 'Det Gamle Testamente'). I nogle varianter af kristendom skyder man skylden på 'Satan'. I Det Gamle Testamente, derimod (siger lærebøgerne ofte), er Gud simpelthen magten bag alt, både ondt og godt. Men så enkelt er det nok ikke.

Levenson tager afsæt i, hvad enhver teologisk student lærer i sine første timer om Det Gamle Testamente: Mange steder forudsætter teksten, at Gud må slås for at skabe verden. Råmaterialet gør modstand! Og dét skal ifølge Levenson tænkes med i hele den øvrige skildring af verden. Den fungerer, så længe Gud opretholder den, og der er ingen egentlig 'modstander' med en selvstændig vilje, som modarbejder Guds projekt. Men der er en træghed i verdens substans (lidt a la naturvidenskabens inerti eller entropi), som vil få verden til at forfalde, hvis ikke Gud vedligeholder den. Og menneskene bidrager til opretholdelsen i form af deres gudstjeneste i templet. På sin vis et udpræget 'økologisk' verdensbillede, oversat til religionens symbolsprog. Det giver ingen tilfredsstillende forklaring på det desperate "Hvorfor?" fra den der konkret er ramt af lidelse (sådan en forklaring kan næppe findes). Men det er da en tanke værd, at Bibelen foruden den ondsindede djævel eller den uforståeligt straffende Gud også rummer den forestilling, at det onde simpelthen er en midlertidig systemfejl, som Gud endnu ikke har nået at fikse.

Robert Storm Petersen, *Gamle venner*

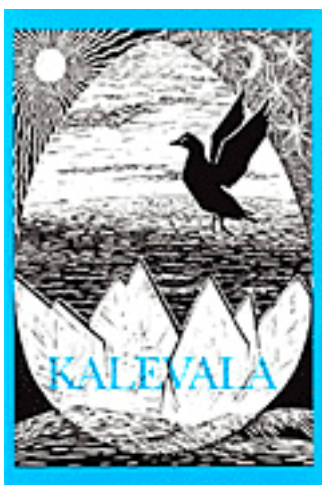

Jeg synes egentlig, Storm P. burde rangere i omtrent samme liga som Grundtvig og Kierkegaard, når vi snakker dansk kulturel kanon. I det mindste har han fået sit eget museum. Min salig far og jeg havde for vane at drive den mere normale del af familien til vanvid ved at recitere Storm P-tekster i takt. Vi kunne begge fx "13 Øre, alt iberegnet" eller "Sangforeningen 'Morgenrøden's Pinsetur" og adskilligt flere udenad, så når den ene gik i stå, tog den anden over og fortsatte. Og det er vitterlig utroligt så ofte man støder på en bagatel i sit daglige liv, der kan få en Storm P-replik til at poppe op i ens indvendige sufflørkasse. Og så trækker den ene sætning helt enkelt den næste med sig.

Lidt i stil med en del af Gustav Wieds tidlige noveller består monologerne formelt set blot af, hvad samtalepartnere på en bænk har betroet forfatteren (for Wieds vedkommende var det landarbejderne på hans barndoms Lolland, for Storms er det Københavns bumser og sprittere). Men selvsagt skrev han ikke bare ned, han arbejdede med stoffet – omtrent som når Buber genfortalte chassidiske anekdoter. En overdrevent politisk korrekt læsning kunne sikkert få grimme ting ud af den pæne borgerlige Petersens brug af havarerede eksistenser som litterært råmateriale. Men for det første havde ingen af dem fået det bedre af, at han havde undladt at skrive om juleaften i detentionen. Og for det andet skal man være svært tykudet for ikke at bemærke hans sympati og solidaritet med sine personer.

At det lige er *Gamle venner*, der kommer på listen, er lidt vilkårligt. Det er det udvalg, jeg har stående derhjemme. Man kan starte ca. hvor som helst i forfatterskabet.

Kalevala, overs. af Hilikka og Bent Søndergaard

Det finske såkaldte 'nationalepos' beskrives til tider som en krydsning af Homer og de islandske sagaer. Der er bestemt noget om snakken, men der er også puttet en god portion syret mytologi (indiansk eller samisk inspireret?) i gryden. Tolkien var fan og gendigtede en af de fortællinger, som indgår. Men uanset oprindelse og inspiration, så er det først og fremmest bare en stribe fascinerende dramaer i poetisk fortællende form. Læser man ret mange kapitler ad gangen, begynder man i øvrigt at tænke på trokæisk tetrameter, så det siger dum-da-dum-da-dum-da inde i ens hoved, hver gang man forsøger at formulere en idé for sig selv.

Hans J. Lundager Jensen, Den fortærende ild

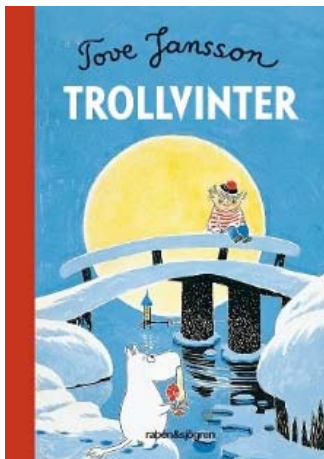

Jeg plejer at starte kurset i Det Gamle Testamente på den teologiske BA-uddannelse med at spørge studenterne "Hvad handler det Gamle Testamente egentlig om?" Derefter går vi så i gang at lære at læse teksterne opmærksomt og se, om de svarer til den formulering af indholdet, som vi først gav.

Bogen her er min tidligere lærer og nuværende århusianske kollegas svar på spørgsmålet. Svaret er helt kort "Det handler om mad!" Eller lidt længere: "Det handler om vilkårene for et frugtbart menneskeliv". Eller endnu længere: "Det handler om verden som en etableret orden, der kan danne ramme omkring individets, den etniske gruppes og den samlede menneskeheds udfoldelse, men som altid er truet af muligt sammenbrud, hvis ikke ordenen opretholdes". Vi kan blive ved at gøre

formuleringen længere i et stykke tid, for der er 591 sider at tage af, foruden litteraturliste og registre. Bogen er en doktordisputats, og som det nu skal være i den genre, vælter lærdom og belæsthed op i ansigtet på én, uanset hvor man slår op. Men samtidig er den fuld af fængende og umiddelbart læselige analyser af tekster, som man troede man kendte, men som man pludselig får nye vinkler på. Der er ingen tvivl om, at der den bog, jeg har lært mest af i faglig sammenhæng.

Tove Jansson, *Trollvinter*

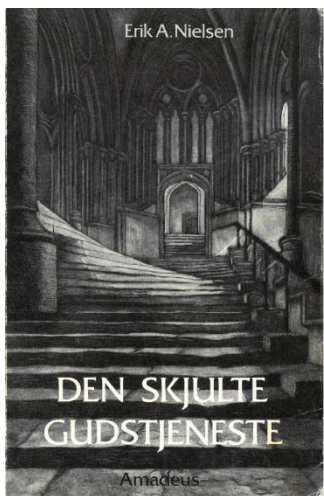

Hvis jeg sidder stille i et hjørne i længere tid og med mellemrum giver et vræl af begejstring fra mig, er familien på det rene med, at jeg nok er i gang med at genlæse Mumitrolde-kanonen for 117. gang. Jeg har elsket dem siden min dansklærer læste højt af *Troldkarlens hat* (tidligere anbefalet af stafetlæser Ann-Sofie Gremaud fra TORS) en gang i 2. eller 3. klasse.

Man forstår Mumitroldens frustration, da han vågner op af sin vintersøvn før tiden og skal forholde sig til en verden, hvor alting er forandret. Ingen forstår hans fremmedgjorte fortabthed. ”Hvordan kan man vide, hvad for en, der er den rigtige?”, spørger hans nye vinterven Too-Ticki, når han længes efter ”den rigtige verden”; der er ikke noget så irriterende som folk der siger den slags – og åbenlyst har ret. Og det

kommer mere bag på Mumitrolden, at han faktisk ender med at føle sig (næsten) hjemme i vinterens fremmede verden, end at solen til sidst vender tilbage. Men faktisk vokser han side for side – og det samme gør hans pels, forsikrer fortælleren os, allerede den første gang han træder ud i sneen – og inden længe har han sågar overskud til at være vittig, som da Too-Ticki meddeler, at ”Nu kommer den store kulde”, og han svarer ”Hvor store kan de blive?”. Anbefales på det kraftigste til alle os, der begynder at længes efter foråret ca. fra og med september.

Erik A. Nielsen, *Den skjulte gudstjeneste*

Erik Clausen sagde engang, at det går galt fra første sekund i en almindelig gudstjeneste, når præsten kommer ind og stiller sig med ryggen til deltagerne – enhver der er vant til at optræde, véd at det ikke fungerer.

Den charmerende og vittige Clausen ignorerer for den skægge pointes skyld, at den østlige ende af et kirkerum ikke er en scene, og at præsten ikke er gudstjenestens hovedperson. Det er alle i lokalet, der tilsammen, er den ene hovedperson. Den anden kan ikke stedfæstes.

Så langt er det nemt (og banalt) at påpege, hvor Clausen tager fejl. Langt sværere er det at forklare på en begribelig facon, hvad det så er, der foregår mellem ind- og udgangsbøn. Eller som Erik A. Nielsen siger i overskriften til bogens centrale afsnit: ”Hvad forestiller en gudstjeneste?”. Overskriften antyder allerede strategien i svaret:

Gudstjenesten kan (i hvert fald i et vist omfang) forstås på samme måde som vi forstår et kunstværk. Den må betyde noget – ”forestille noget”. Og her er Nielsen som litterat på hjemmebane. Hans gennemgang er vildt inspirerende.

Desuden skriver han tæskegodt. Fra en gennemgang af ”Mens vi venter på Godot”, som indgår i analysen: ”Hvis guleroden her ikke vågner op til sit sublime møde med selve gulerodens væsen, [...] har] man sjældent i litteraturen ... mødt så gulerodsk en gulerod som den, Estragon forlyster sin mave med”.

Donald Newlove, *Dengang vi kunne drikke*

Druk er dramatisk og farverigt stof til en fortælling. I hvert fald de relativt tidlige stadier. Siden bliver det mindre festligt, og til gengæld tiltagende uhyggeligt. Men skønt systematisk selvdestruktion uden tvivl er et stof med potentiale, så er materialet ikke nok. Der skal også en kunstner til. Derfor er de fleste bøger, hvor tørlagte drukmåse fortæller deres livshistorie, ganske vist oplysende, men sjældent nogen egentlig fornøjelse at tygge sig igennem.

Newlove kan skrive. Han sad over sin Underwood-skrivemaskine i en 20 år lang rødvinbrandert og fyldte hektokilovis af manuskriptpapir med sætninger, han ikke kunne få udgivet, mens han skrabadet et eksistensminimum sammen om dagen ved at passe forskellige lortejobs med apokalyptiske tømmermænd. Da han endelig fandt vej ud af tågen, kom der til gengæld læselige bøger ud af det. Og efter et

par romaner (hvoraf en på 700 sider) var han klar til at fortælle sin egen historie. *Those Drinking Days* er en kultbog blandt AA'ere med litterære tilbøjeligheder. Jeg har selv kun læst den på engelsk, og hvis den danske oversættelse (som må være kommet i stand efter at Henrik Stangerup anbefalede bogen i Politiken i 1989) er vellykket, burde oversætteren have en medalje, for Newloves prosa er noget af det mest uregerlige man kan træffe på denne side af James Joyce.

Amos Oz, *Judas*

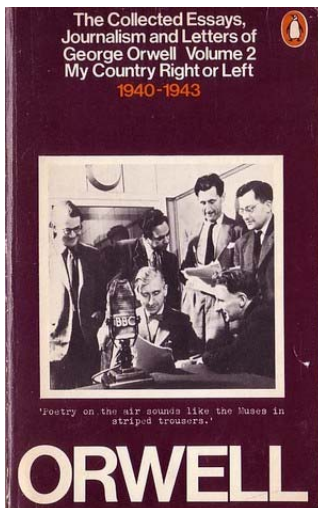

På hebraisk hedder Oz' seneste roman *Judas-evangeliet* (eller endnu mere ordret "Evangeliet ifølge Judas"). Jeg er engang blev stoppet af den israelske vagt ved indgangen til tempelpladsen i Jerusalem, fordi jeg tilfældigvis havde bogen i tasken. "Er det noget religiøst?" spurgte vagtposten skeptisk, og stirrede på mig for at afgøre, om jeg bare var en harmløs særling eller en farligt troende ekstremist der kunne finde på ting, der ville ende i tåregas eller det der er værre. Han havde åbenbart ikke hørt om sin landsmand, der ustandseligt bliver indstillet til Nobelprisen.

Episoden ville muligvis have moret Oz. Bogen handler kun meget lidt om religion, men i høj grad om troskab, forræderi og tilhørsforhold. Hovedpersonen var egentlig i gang med at skrive opgave på universitetet om Jesus set med jødiske øjne, men så gik tilværelsen lidt i kage for ham, og pludselig sidder han – i vinteren 1960 i et hus i udkanten af Vestjerusalem – og har opgivet studierne og drikker thé og diskuterer staten Israels tilblivelse med en gammel mand, mens han prøver at finde ud af sig selv. Muligvis finder han ud af det. Jeg tror aldrig jeg har læst en roman med en mere åben slutning. Jeg ville forfærdelig gerne vide, hvad Schmueel Asch gør i sætningen efter den sidste sætning i bogen.

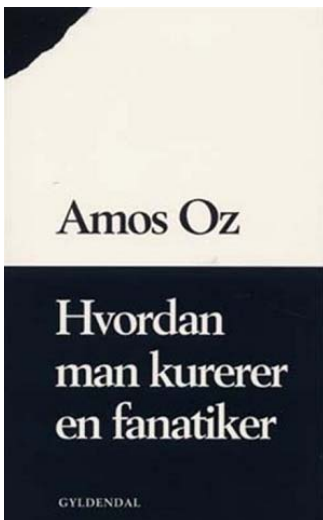
George Orwell, *The collected essays, journalism and letters*

Eric A. Blair tog sit kunstnernavn, fordi han vidste fra sin tid som boghandlerlærling, at det er skidt for salget at hedde noget allerførst i alfabetet: Så bliver man jo anbragt på øverste hylde, hvor ingen ser bogen.

Den praktiske formidlingstænkning er karakteristisk for hele hans karriere: Han var i sproghenseende en finsmagende æstetiker med hypersensitiv fingerspidsfølelse for, hvad der fungerer. Han ville gerne have efterladt sig en lang hylde med sit bidrag til romanen som kunstart. Men lige så optaget var han af at ændre verden bare en smule til det bedre. Og i samtiden var hans betydning som essayist og omrejsende skildrer af verdens tilstand sikkert af markant større betydning end hans skønlitteratur. At læse sig igennem de fire bind med alle hans vigtigste essays og meget af hans journalistik er en fantastisk rejse gennem det 20. århundredes første halvdel. Det løber en koldt ned af ryggen, når man følger hans avisklummer fra en tid, hvor det på ingen måde var indlysende, hvem der ville vinde 2. verdenskrig, og hvor Orwell nøgternt overvejer, hvilken slags samfund der i det ene eller andet tilfælde vil blive resultatet.

Amos Oz, *Hvordan man kurerer en fanatiker*

Oz hævder ofte i interviews, at han altid har en blå og en sort kuglepen liggende på skrivebordet. Hvis han er usikker på meningen med det, der netop nu beskæftiger ham, véd han, at der er en fortælling på vej og rækker ud efter den blå kuglepen. Hvis han derimod føler sig sikker i sin sag, lægger han prompte den blå fra sig og tager den sorte og skriver en kronik eller et debatindlæg, hvor han opfordrer Israels regering til at gå fanden i vold. Ved hjælp af de to farver holder han sig selv fast på, at kunst og meninger er to forskellige ting.

Ikke desto mindre kommer begge ud af det samme fascinerende hoved. De tre korte essays i denne bog giver nogle spændende indblik i, hvordan en mand med sproget i sin magt og med udsigt til Palæstina-spørgsmålet fra første parket gennem væsentlig mere end et halvt århundrede ser på fanatisme i almindelighed, Mellemøsten i særdeleshed – og sin egen opgave som forfatter. Ud over at være interessant er han i øvrigt vittig som bare pokker.

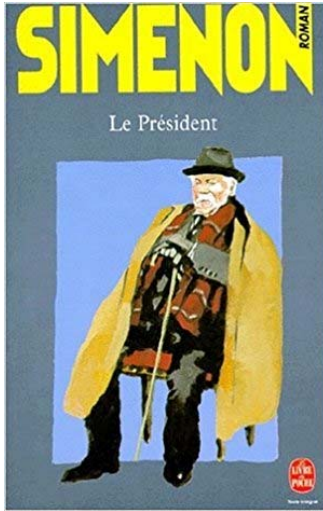
Den ældre Edda og Eddica Minora, overs. Martin Larsen

Nok verdens bedste oversættelse af selve grundlaget for alle farverige genfortællinger af Thors rejse til Udgårdsloke og alle højskoledybsindigheder om Odins hivert fra Mimers brønd. Nordens Gamle Testamente, simpelthen!

(Og, NB, jeg elsker skam Peter Madsens tegneserier og alle de andre bearbejdelser. Men det er fantastisk at læse selve digtene. Det kan formodentlig kun blive endnu bedre ved at lære oldnordisk. Og selv hvis jeg fik tid til det, ville jeg stadig bruge Martin Larsen som støttehjul, hvis jeg kom i tvivl om noget.)

Georges Simenon, *Le Président*

Hvis man er glad for krimier, kommer man før eller siden forbi Maigret. Og hvis man kan kapere, at den kriminelle intrige i virkeligheden er komplet ligegyldig, fordi det hele handler om stemningen og menneskene i det tidlige 20. århundredes Paris, bliver man hængende. Så er der kun et kort skridt til den ganske store del af Simenons forfatterskab, som ikke er krimier. ”Romans durs”, kaldte han dem, men skrev dem med samme lethed som historierne om Maigret (og så er hans ordforråd så dejligt behersket, at det er realistisk at læse ham, selv om man er en klaphat til fransk).

I *Le Président* går en tidligere konseilspræsident rundt på det landsted, hvor han tilbringer sit otium, og overvejer om han skal foretage en telefonopringning. Det er sådan set hele historien. Det er kun få år siden jeg læste den, og jeg kan faktisk ikke engang huske, om han ender med at gøre det eller ej. Men den gradvise optrævelse af, hvorfor beslutningen er vigtig, og hvilke overvejelser han gennemlever på vej mod afgørelsen, tager læseren med på et fængslende ophold i et menneskesind.

William Heinesen, *De fortabte spillemænd*

Hver gang jeg kommer hjem fra Roskilde-festival, har jeg fået en ustyrlig lyst til at genlæse *De fortabte spillemænd*: Det er én af de i alt to skønlitterære tekster jeg kender, som vellykket og overbevisende beskriver oplevelsen af at blive begejstret over musik. Den anden er Kerouacs *On the Road*. Sjovt nok er der i begge tilfælde tale om en musikalsk genre (bebop-jazz hos Kerouac og klassisk hos Heinesen), som er svært tilgængelig for et uforbederligt popøre som mig. Men Heinesen ville antagelig kunne skrive en roman om reservedele til en bulgarsk mejetærsker, som ikke bare ville være åndeløst fascinerende, men få en til at føle, at man fuldstændigt forstod mejetærskeren indefra.

PS:

Et par bøger, jeg ubetinget ville have taget med på listen, hvis de kunne hjemlånes fra KB:

Mourid Barghouti, *Jeg så Ramallah*, Underskoven 2009

Walter Moers, *Kaptajn Blåbjørns 13½ liv*, Borgen 2001

Paul Beauchamp, *L'un et l'autre Testament*, du Seuil 1976